

PREOȚI FILANTROPI DIN BUCOVINA EPOCII PRE-DECEMBRISTE

CĂTĂLIN NICHIFOREASA

Abstract.

The priesthood must be seen from many and unexpected aspects. From these aspects one can judge the activity of the priest. Worthy men are called to this ministry, who strive to fulfill the mission to which they have been called. The priest is present in every important moment of a person's life and manifests his work through the three missions: teaching, sanctifying and leading. Then, the priest is seen through the prism of moral life, which must be irreproachable. Several of the priests who served in the city of Fălticeni and beyond have remained in the consciousness of the locals as examples of priests with a moral life that can be taken as a model and with a vocation for the ministry to which they were called.

Keywords: *priest, vocation, moral life, examples, ministry*

Multe și de cele mai multe ori neașteptate sunt aspectele prin care trebuie înțeles, modelat și apreciat preotul. În conștiința și gândirea celor mai mulți sufletul preotului este conturat în linii mari, judecând în ansamblu, fără să aibă note precise și determinante ale misiunii sale¹.

Preoția este sublima slujire a Domnului Iisus Hristos, în scopul mântuirii oamenilor; este lucrarea dumnezeiască, săvârșită prin mâna și sufletul preotului. Oricât s-ar sili, niciun preot sau chiar toți preoții laolaltă, nu ar putea împlini întru totul lucrarea Mântuitorului, ci numai o parte din acest lucru². Aceasta arată cât de grea și importantă este preoția, cât de bogată în înțelesuri, dar și plină de datorii. Dacă celelalte slujiri la care sunt chemați

¹ Pr. Petre VINTILESCU, Pr. Victor N. POPESCU, *Sufletul preotului luptă cu ispitele* în Biserica Ortodoxă Română, an LXI (1943), nr. 4-6, p. 265.

² Teodor M. POPESCU, *Cuvânt către preoți*, Ed. Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, Suceava, 2007, p. 7.

oamenii vrednici, se pot împlini, cu prisosință, preoția nu poate fi împlinită cu desăvârșire, deoarece distanța și deosebirea dintre preot și Hristos este uriașă, bineînțeles că acest fapt nu trebuie să înfricoșeze și să descu-rajeze pe niciunul din cei care își asumă acest jug, ci trebuie să-i determine să împlinească cât mai multe dintre datoriile misiunii sale.

Slujirea preotului se realizează și se trăiește pe structura unor idealuri, gânduri și fapte, bucurii și primejdii foarte înalte. „Nimeni dintre muritori nu slujește și nu trăiește în același timp în cer și pe pământ ca preotul. Nimeni nu trăiește pe un tărâm mai întins și mai variat, cu adâncimi și înălțimi mai mari; nimeni nu face drumurile cu coborâșuri și suișuri ca ale preotului, în căutarea omului păcătos, pierdut, de jos, și a Bunului Dumnezeu de sus”³. Slujirea preotească străbate fiecare zonă și climat al activității umane și-i îngăduie preotului să fie prezent și să primească toate momentele vieții. Preotul este alături de păstoriții săi și atunci când sunt pe funduri de prăpastie și când sunt pe cele mai luminoase culmi și atunci când se străduiesc să se apropie de Dumnezeu. De aceea slujirea preotului, este grea, dar și bine-cuvântată; este cutremurătoare, sfântă și neîntrecută în cinste și răspunderi.

Preoția se manifestă prin cele trei misiuni ce le presupune: învățătorească, dată de Mântuitorul odată cu cea sfințitoare „Drept aceea, mergând, învățați toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh” (Matei, 28,19); sfințitoare, primită în mod deosebit la Cina cea de Taină și despre care Sfântul Apostol Pavel zicea „ca slujitori ai lui Hristos și ca iconomi ai tainelor lui Dumnezeu” (I Corinteni 4,1); conducătoare, primită de la Domnul nostru Iisus Hristos „Cel ce vă ascultă pe voi pe Mine Mă ascultă, și cel ce se leapădă de voi se leapădă de Mine; iar cine se leapădă de Mine se leapădă de Cel ce M-a trimis pe Mine” (Luca 10,16), și despre care Sfântul Grigorie de Nazianz spunea că este „iscusița iscusințelor”⁴.

Cele trei misiuni ale preoției, aduc pe credincioși alături de Dumnezeu, îi pun în legătură cu harul dumnezeiesc prin lucrarea Duhului Sfânt. Calitatea (misiunea) de conducător sufletească al credincioșilor îl așază pe preot în viața socială a comunității ca exponent al moralității, ca unul care trebuie să fie modelul prim al vieții morale. Preotul este ales dintre oameni, însă sfințit prin harul dumnezeiesc, spre a fi de folos oamenilor. Cum fiecare creștin este numit sfânt (Sfântul Ambrozio al Milanului) cu atât mai mult preotul a cărui viață trebuie să se oglindească în viața marilor sfinți și care trebuie să oglindească viața cerului aici pe pământ⁵.

³ T. M. POPESCU, *Cuvânt către preoți*, p. 54.

⁴ Protos. Olivian BINDIU, *Viața morală a preotului-factor determinant în activitatea sa pastorală* în Biserica Ortodoxă Română, anul CVII (1989), nr. 11-12, p. 68.

⁵ Ierom. Nestor VORNICESCU, *Viața morală duhovnicească a preotului* în Biserica Ortodoxă Română, anul LXXVI (1958), nr. 3-4, p. 334.

Puterea Mântuitorului se arată lumii prin preoți, de aceea Sfântul Ambrozio al Milanului spunea: „Noi cei care suntem chemați în slujba Bisericii, trebuie să facem numai ceea ce este plăcut lui Dumnezeu, pentru ca să se arate în noi puterea lui Hristos. Și așa de supuși să fim Stăpânului nostru, încât membrele noastre să fie arme ale dreptății, nu arme ale trupului, în care să domnească păcatul, ci arme tari pentru Dumnezeu, prin care păcatul este nimicit, închinările păcătoase ale trupului pier și în felul acesta dispare tot păcatul, ca și cum am învia din morți, trăim cu fapte și obiceiuri noi”⁶.

Jurământul depus la Sfânta Taină a Preoției, și care cuprinde cuvintele Sfântului Apostol Pavel către Timotei „Se cuvine, dar, ca preotul (episcopul) să fie fără de prihană, bărbat al unei singure femei, veghetor, înțelept, cuviincios, iubitor de străini, destoinic să învețe pe alții, nebețiv, nedepins să bată, neagonisitor de câștig urât, ci blând, pașnic, neiubitor de argint, bine chivernisind casa lui, având copii ascultători, cu toată bună-cuviința” (I Timotei, 3, 2-4), trebuie să reflecte viața morală a candidatului la preoție, precum și cea a preotului după hirotonie.

Preotul este slujitorul lui Dumnezeu și de aceea este mereu în centrul atenției comunității în care slujește, căutat și la bucurii și la suferințe, așa cum auzim că era căutat proorocul Samuil în Vechiul Testament: „Iată în cetatea aceasta este un om al lui Dumnezeu, om cinstit de toți și tot ce spune el se plinește. Să mergem dar acolo; poate ne va arăta și nouă calea pe care să apucăm” (I Regi 9,6).

Preotul întrece măsura lucrurilor omenești, pentru că lucrează cu putere de la Dumnezeu, care este harul. De aceea trăirea morală a vieții lui trebuie să se ridice la cote înalte. Abaterile sale sau ale familiei sale de la moralitate prejudiciază lucrarea de mântuire a păstoriților săi. Păcatele (împătimitirea) oricărui creștin sunt dăunătoare, cu atât mai mult preotului și în general întregii societăți, iar sfatul Sfântului Apostol Pavel lui Timotei este foarte important pentru misiunea preoțească „Că iubirea de argint este rădăcina tuturor relelor și cei ce au poftit-o cu înfocare au răătăcit de la credință, și s-au străpuns cu multe dureri. Dar tu, o, omule al lui Dumnezeu, fugi de acestea și urmează dreptatea, evlavia, credința, dragostea, răbdarea, blândețea” (Timotei 6,10-11).

Nu doar preotul trebuie să aibă o trăire morală ireproșabilă, ci și familia acestuia, care trebuie să fie un loc de liniște și armonie. Preoția adevărată, cere din partea celui care o dorește o vrednicie deosebită bazată pe un efort continuu. De aceea Sfinții Părinți din smerenie se considerau nevred-

⁶ SFÂNTUL AMBROZIO AL MILANULUI, *De officiis ministrorum*, I, 1,4, J. P. MIGNE, apud. Ierom. Nestor VORNICESCU, *Viața morală duhovnicească a preotului*, p. 335.

nici de primirea ei așa cum auzim în rugăciunea de la Sfânta Liturghie de la Vohodul Mare „nimeni din cei legați cu poște sau cu desfătări lumești nu este vrednic să vină, să se apropie sau să slujească lui Dumnezeu”⁷. Sfântul Ambrozie întărește această convingere de nevrednicie pentru cei care nu se luptă cu bărbăție împotriva tuturor patimilor și nu apără cu curaj toate virtuțile cu care să-și împodobească viața⁸.

Preotul trebuie să fie mai întâi apărător și predicator al credinței adevărate, iar credința să-i fie una nefățarnică și neșovăielnică pentru a putea fuge de patimile ce ademenesc pe toți. Credința sa se dobândește și se întărește mai ales prin practicarea ei și prin osteneala proprie⁹. Profesorul de teologie Teodor M. Popescu într-un curs le vorbea studenților despre dragostea preotului față de toți semenii: „Inima preotului trebuie să fie largă și mult cuprinzătoare, sensibilă la orice nevoie, grijă, durere, bucurie omenească, deschisă, înțelegătoare și binevoitoare, care să îmbrățișeze pe toți oamenii și toate păsurile lor”¹⁰.

Pentru preot, în parohie și în lume nimic nu este indiferent. Poate ceilalți ar putea trece indiferenți, însă pentru cel ce Îl slujește pe Dumnezeu și oamenii nu poate fi nepăsător față de cel ce se zbuciumă sau suferă, nu poate să închidă ochii, să-și astupe urechile și să ignore sentimentele. În acest sens profesorul Teodor M. Popescu spunea: „În sufletul de apostol, de frate și de părinte al preotului, se revarsă ca apele într-o mare: pâraie, râuri sau fluvii sufletești, din toate laturile, gândirea și simțirea tuturor oamenilor. El le cugetă și le simte cu toți și pentru toți. El este cugetul și inima lor, a tuturor”¹¹.

Chiar dacă teoretic cineva cunoaște ce presupune viața morală ireproșabilă, smerenia, nu poți cere să o arate, fără practicarea ei. Sfântul Ambrozie al Milanului, vorbind despre smerenia preotului arată cum trebuie pusă în practică: „Cu fapte bune și cu hotărâre sinceră trebuie să se năzuiască la demnitate și mai ales la cele bisericești, pentru ca scara pe care ne suim, să nu fie aroganța trufașă sau prea marea îngăduință; însuflețirea noastră să nu fie dorința urâtă de a câștiga mărire sau necuviincioasă ambiție”¹². Pentru credincioși, viața preotului are cea mai mare însemnătate. Oamenii, în credința lor se ghidează după viața morală a preotului. Ieromonahul

⁷ *Rugăciunea din timpul cântării heruvimice în Liturghier*, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1980, p. 125.

⁸ Ierom. N. VORNICESCU, *Viața morală duhovnicească a preotului*, p. 335.

⁹ Pr. Nicolae FULGA, *Păstorul de suflete* în Biserica Ortodoxă Română, anul XLIX (1931), nr. 10, p. 616.

¹⁰ T. M. POPESCU, *Cuvânt către preoți*, p. 37.

¹¹ T. M. POPESCU, *Cuvânt către preoți*, p. 38.

¹² SFÂNTUL AMBROZIE AL MILANULUI, *De officiis ministrorum*, apud Ierom. Nestor VORNICESCU, *Viața morală duhovnicească a preotului*, p. 337.

Nestor Vornicescu (Arhiepiscop al Craiovei și Mitropolit al Olteniei între 1978-2000) spunea: „viața clericilor este evanghelia laicilor”¹³. Și pentru că viața morală a preotului are o însemnătate așa de mare asupra celor din jur, știut fiind că pilda vieții noastre are un rol soteriologic, atunci exemplul pe care îl oferim trebuie să fie unul exemplar. Efortul continuu pentru dobândirea mântuirii, dragostea și credința de a sluji lui Dumnezeu și aproapele sunt cele mai eficiente metode pastorale.

Și ca un părinte bun, preotul trebuie să fie în fruntea turmei sale un exemplu de viață și de lucrare. Căci, dacă prin locul pe care îl ocupă are a propovădui adevăruri înalte, tot poziția sa reclamă de a se arăta prin viața și lucrarea sa că în adevăr este convins de dreptatea și eficacitatea acelor adevăruri¹⁴. Lucrarea grea și anevoioasă misionară a preotului în mijlocul poporului cere timp pentru îndeplinirea ei și răbdare pentru culegerea roadelor. Lumea nerăbdătoare de astăzi, când activitatea preotului este așa de puțin apreciată, așteaptă să vadă rezultate imediate¹⁵.

Preotul Ioan Iordăchescu

Născut la data de 13 august 1918 în comuna Fălticeni (Oprișeni), Raionul Fălticeni, Regiunea Suceava. Fiul lui Iordăchescu Vasile și Elena, a avut 10 frați, dintre care: Gheorghe, Dumitru, Haralambie, Costică, Neculai, Aglaia, Maria, Elvira; Dumitru a fost preot, iar Maria preoteasă. A urmat școala generală la Oprișeni, Liceul la Colegiul Național „Nicu Gane”, iar facultatea de Teologie la Cernăuți (1943-1947). S-a căsătorit în 1947 aprilie 22, cu domnișoara Ortansa Lupașcu (născută 18 aprilie 1921 la Botoșani), fiică de boier, descendentă a voievodului Duca Vodă; Doamna Ortansa a avut 12 frați, dintre care: Mihai, Neculai, Petrache, Maria, Jana, Rozalia, Corina, Ana, Constanța, Elisabeta, Zaharia, Toma. A avut o fiică, Gabriela, născută în 5 noiembrie 1955, cadru sanitar la Spitalul Municipal Fălticeni.

A fost hirotonit preot în 5 mai 1947 pentru de către Mitropolitul Irineu Mihălcescu, pentru Parohia Poiana Mărului, Comuna Mălini, Județul Suceava; a funcționat aici până în 01 aprilie 1951. Din 1 aprilie 1951 primește și Parohia Văleni-Stânișoara, până în 01.10.1982, când a fost transferat la Parohia „Sf. Ilie” Fălticeni, până a ieși la pensie în anul 1997; A renovat biserica și a construit clopotnița la Parohia Poiana Mărului; a renovat biserica de la Văleni-Stânișoara în timpul regimului comunist-ateu.

¹³ Ierom. N. VORNICESCU, *Viața și morală duhovnicească a preotului*, p. 336.

¹⁴ D. BOROIANU, *Din viața și activitatea preotului* în Biserica Ortodoxă Română, nr. 7, anul 1906, p. 753.

¹⁵ Pr. Gheorghe VERȘESCU, *Roadele activității preoțești* în Biserica Ortodoxă Română, nr. 9, anul 1929, p. 817.

Era apreciat de oamenii din comunitățile pe care le păstorea, însă era un conflict greu cu autoritățile comuniste și cei care făceau parte din rândul stilștilor. A fost permanent persecutat de regimul comunist, mai ales pentru că era căsătorit cu o fiică de boier și găzduia pe socrul acestuia boierul Ioan Lupașcu. La Parohia „Sf. Ilie” din Fălticeni, a fost foarte apreciat de către credincioși; aici a renovat biserica, a construit cele necesare pentru buna desfășurare a parohiei (casa socială).

Era un foarte bun liturghisitor, un rugător, un mare filantrop - ajutând pe cei mai nevoiași, mai ales pe cei mai mici. Buzunarele lui erau pline cu bomboane, pe care le împărțea copiilor. Avea grijă ca cei mai nevoiași dintre cei cunoscuți să primească haine, alimente și tot ce era necesar pentru o viață decentă. Copiii (astăzi bunici) și-l aduc aminte ca fiind părintele Ioan cu bomboane, și de aceea „roiau” în jurul lui ca albinele în jurul fagurelui¹⁶.

Părintele Constantin Malanca

S-a născut în localitatea Păltinoasa, județul Suceava, fiind al doilea copil din cei șase ai familiei Simion și Garofina Malanca. Școala primară la Păltinoasa, Liceul Teoretic la Gura Humorului, iar în 1929 ia examenul de bacalaureat la Liceul „Dragoș Vodă” din Câmpulung Moldovenesc. A urmat Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cernăuți, între anii 1929-1933. S-a căsătorit cu Maria Iordăchescu, fiica lui Vasile și a Elenei Iordăchescu, din Oprișeni-Fălticeni, sora preoților Dumitru și Ioan Iordăchescu, în anul 1934, luna mai.

A fost hirotonit preot la 20 iunie 1934, de către mitropolitul Nectarie Cotlarciuc al Bucovinei și instalat preot coslujitor la Parohia Lalancea, județul Cernăuți; a slujit aici până în anul 1940, când în urma dictatului lui Stalin a fost nevoit să plece din zona Cernăuților, fiind slujitor în Arhiepiscopia Timișoarei, la Parohia Batoș, pentru un an. După începerea războiului, în anul 1941, după ce sovieticii au fost izgoniți din zona Cernăuților, s-a întors în Parohia Lalancea unde a activat până în primăvara anului 1944, când a fost nevoit din nou să plece din zona ocupată de sovietici. A funcționat în Parohia Braniștea, din Mitropolia Olteniei, până în anul 1947.

În anul 1947, se retrage în ținuturile natale, unde este numit preot coslujitor la Parohia Sfântul Ilie Fălticeni, dar nu a fost primit să slujească și de aceea a fost numit preot paroh la Parohia Ioneasa-Ruși, parohia fiind compusă din două sate din comune diferite (satul Ioneasa, Comuna Vadu Moldovei, satul Ruși din comuna Forăști). A slujit aici până în 1956. Aici a terminat biserica de lemn din Satul Ioneasa, începută de preotul Vasile

¹⁶ Interviu cu doamna Elena Movileanu, ianuarie 2024.

Aramă, și în vara anului 1948 sfințea biserica de aici cu delegatul Mitropoliei, protoiereul Iacob Chiticaru al Fălticeniilor. În anul 1955, începe construirea unui noi biserici de piatră în satul Ruși, pe care a zidit-o din temelie și a finisat-o, iar pictura a fost executată după plecare lui de preotul Dumitru Popa.

În anul 1956 s-a transferat la Parohia „Sfinții Voievozi” din satul Băișești, județul Suceava, unde a activat până la ieșirea la pensie în anul 1988, când s-a retras la Fălticeni, slujind la Biserica „Sfinții Voievozi” Opișeni, la Biserica „Sfântul Ilie” sau la Biserica „Sfântul Gheorghe” Buciumeni, cu preoții Ilie Anisescu, Ioan Iordăchescu și alții.

Părintele Ilie Anisescu

Părintele Ilie Anisescu, pe numele de acasă Ilie Anisia, s-a născut pe 1 februarie 1904 în comuna Pietricani, Raionul Târgu Neamț, fiind fiul lui Gheorghe și Smaranda Anisia. Tatăl său a fost cântăreț bisericesc la Târpești, județul Neamț, tatăl a 7 copii. Doi dintre copii, Gheorghe și Ilie își schimbă numele în Anisescu. A urmat cele patru clase primare în satul natal, apoi Liceul teoretic din Târgu Neamț unde a terminat 8 clase. A continuat liceul, însă din lipsa mijloacelor de întreținere ale părinților a întrerupt liceul în anul 1923 și se angajează ca profesor suplinitor la Pipirig între februarie și iunie 1923. În toamna anului 1923 se înscrie la seminarul teologic din Dorohoi, pe care îl absolvă în 1927 cu diploma nr. 4/30.06.1927. A urmat Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cernăuți la care se înscrie în 1927 și o absolvă în 1931. Pe parcursul celor patru ani de studiu, situația financiară a fost tot precară. De aceea în primul an de facultate a primit bursă, în anul doi a lucrat ca pedagog la Școala de Arte și Meserii din orașul Vignița pentru a se putea întreține. În anul trei a studiat de acasă, iar în ultimul an de studiu s-a căsătorit și a fost ajutat să termine studiile (din punct de vedere financiar).

După absolvirea facultății, în data de 10 februarie 1931 este hirotonit preot conform decretului 982/1931 pentru comuna Bobulești, Raionul Botoșani, iar pe 28 martie este numit la Parohia Slătioara, de unde era soția sa. Slătioara era și este centrul grupării stiliste din România, deci misiunea părintelui era una foarte dificilă. În anul 1935 este transferat la Parohia Opișeni, suburbie a orașului Fălticeni. În 1941 este mutat disciplinar la Sulița, jud. Botoșani. Iar, în perioada 25 martie 1944 - 24 februarie 1945 este refugiat din cauza războiului la Câmpulung Muscel, unde slujește în comuna Valea Popei. La întoarcere, în anul 1945 este numit profesor suplinitor la Liceul Teoretic „Nicu Gane” din Fălticeni.

În anul 1941 este mutat disciplinar de la Parohia Opișeni la Parohia Sulița, până în 1943. Pentru a putea reveni la parohia Opișeni, încearcă să

convingă protoiereul de la acea vreme - Iacob Chiticaru, dar nu reușește. Pentru a reuși îi este sugerat să se înscrie în Mișcarea Legionară, la ale cărui adunări participă de două ori, fără să intervină. Pentru această apartenență la Mișcarea Legionară, după instaurarea regimului comunist este luat în evidența securității.

După începerea urmăririi de către Securitate, părintele Ilie este chemat la sediul din Suceava printr-un șiretlic pentru a fi interogat. I se trimite o adresă oficială de la Secretariatul pentru Culte, prin protoierie, pentru a se prezenta la Suceava în legătură cu biserica. Se întâmplă pe 23 noiembrie 1955. Procesul verbal cuprinde 7 pagini și conține multe întrebări legate de cuibul de legionari din Fălticeni, de membrii acesteia, precum și de implicarea altor preoți (cum ar fi părintele Pavel Todicescu - un erudit al vremii). Interogatoriul a durat o zi, iar la plecare părintelui i s-a spus să ascundă tot ceea ce s-a întâmplat, inclusiv de propria familie.

Urmărirea părintelui a fost intensă și continuă, fiind angrenați mulți agenți de securitate, precum și mulți din cei apropiați ai familiei. A fost denunțat încă din 1945, când pe 12 mai i-a fost percheziționată casa și interogat pentru patru cărți considerate „material submersiv” de către comisarul Fichman Lipa. Era vorba de „Iudaism. Comunism. Francmasonerie”, „Buletin Anti Iudeo Masonic”, „Orientări spre o Românie nouă” și „Puncte cardinale”. Pentru aceste „materiale interzise” este trimis în judecată de tribunalul militar Iași, în anul 1945, dar nu este condamnat.

Deși, era urmărit și anchetat, părintele a continuat să afirme lucruri care deranjau pe cei care conduceau țara. În 12 decembrie 1945, la predica de la Sfânta Liturghie din ziua de prăznuire a Sfântului Spiridon a afirmat: „preoții nu au altceva de făcut decât să se roage lui Dumnezeu să vină timpuri mai senine pentru biserică, cum au fost mai înainte”. Doi ani mai târziu, părintele predica în ziua de 26 octombrie afirma: „Precum Sfântul Dimitrie a avut pe pământ dușmani, tot așa și țara noastră are prin unele locuri piedici, pe unele locuri dinăuntru, pe unele locuri din afară”. În 1960, când părintele era în stațiunea Slănic a afirmat în fața unui cunoscut: „Azi, când Biserica e prigonită e bine ca preoții să umble în reverendă, să fie chiar scuipat, căci prin aceasta se va ridica un martir în ochii lumii”.

Întreaga activitate a preotului Ilie Anisescu a fost urmărită, deși unele din activitățile sale nu ar fi fost de interes pentru autorități, ele erau consemnate. De exemplu, în anul 1965, părintele Ilie s-a ocupat de refacerea unor cruci ale preoților înmormântați în cimitirul Opișeni, donând chiar el suma de 100 de lei. S-a opus chiar colectivizării, deși nu la fel de vocal ca până atunci. În una din notele informative părintele Ilie este lăudat: „e un om minunat, e foarte iubit și stimat de toți locuitorii din Opișeni și ține seama că majoritatea acestora sunt intelectuali. Are mare influență asupra lor și e ascult-

tat. Într-însul se poate avea mare încredere că e curajos”. În alta se spune așa: „Părintele Ilie Anisescu funcționează la biserica din Opișeni. Populația de acolo îl vorbește de bine, deoarece își face datoria față de dâșii”. A fost persecutat politic și pentru că a fost un bun patriot. La o mare zi de sărbătoare - Rusaliile, părintele îi spune unui gardian public care participase la slujbă: „Haina cu care te-ai îmbrăcat astăzi ești fericit. În hainele cu care ai fost îmbrăcat nu sunt pentru dumneata, fiindcă serviciul pe care îl ai multă lume o bagi la necazuri și te-ai sfătui să ții minte numai portul pe care îl ai”. Iar în anul 1948, părintele a dorit și a ridicat un monument dedicat eroilor de la Revoluția din 1848, din Războiul de Independență, precum și din cele două războaie mondiale.

Deși s-a pensionat în anul 1974, părintele a continuat să slujească la Biserica „Sfântul Gheorghe” din Buciumeni, unde în continuare a fost urmărit. Mai ales că, părintele a căutat-o pe doamna Areta Neculau din Iași, văduva părintelui Eugen D. Neculau - fost profesor la Seminarul Teologic din Dorohoi. Părintele dorea să publice opera părintelui, care a fost un neobosit cărturar și care l-a ajutat necondiționat pe părintele Ilie în vremea studiilor de la seminar. se dorea și ridicarea unui bust pentru părintele la Ungheni, dar autoritățile au interceptat scrisorile, au distrus notițele și a convins pe cei care se alăturaseră demersului de ridicare a unei statui de bronz să renunțe la idee. Același lucru s-a petrecut și cu demersul părintelui de a realiza un album cu picturi, precum și de a publica un volum de cugetări, proverbe, folclor al regretatului părinte Dumitru Furtună.

După pensionare s-a bucurat mai mult de cultură decât a putut-o face înainte de acest moment. A dorit să publice manuscrise ale unor colegi de studii de la Dorohoi sau Cernăuți, care s-au ocupat cu scrisul, însă toate demersurile sale fiind cunoscute de Securitate au fost sortite eșecului.

Concluzii

Preoția este o vocație, nicidecum o meserie, iar familia preotului, în special soția acestuia își asumă sau ar trebui să își asume vocația soțului. De asemenea, copiii preotului învață să își asume vocația familiei în care s-au născut. „Voi sunteți lumina lumii; nu poate o cetate aflată pe vârf de munte să se ascundă. Nici nu aprind făclie și o pun sub obroc, ci în sfeșnic, și luminează tuturor celor din casă. Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, așa încât să vadă faptele voastre cele bune și să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri” (Matei 5,14-16).

Preotul și prin extensie și cei din familia sa (atât cea restrânsă - soția, copiii, cât și cea extinsă - parohia) trebuie să fie un model prin cuvânt, faptă și rugăciune. Nu poți să înveți fără să înfăptuiești, pentru că astfel vorbele

nu au susținerea necesară și nu își ating obiectivul. „În fiecare parohie este un om al tuturor, pentru că e părinte sufletesc al tuturor și este chemat ca martor, ca sfătuitor, ori ca reprezentant în toate actele solemne ale vieții; care îl ia pe om de la sânul mamei sale și nu-l lasă decât la mormânt; care binecuvântează și sfințește leagănul, nunta, patul morții și sicriul; un om pe care copilașii se obișnuiesc a-l iubi, a-l venera și a se teme firește de el; pe care chiar necunoscuții îl numesc părinte; la picioarele căruia creștinii merg a depune mărturiile lor cele mai intime; un om care, prin starea sa, este mângâietorul tuturor nenorocirilor sufletului și ale trupului, mijlocitor obligat între bogăție și sărăcie, care vede pe cel sărac și pe cel bogat bătând la ușa sa, rând pe rând: cel bogat pentru a-i lăsa milostenia în ascuns, cel sărac pentru a o primi fără a se rușina; care, nefiind din nicio treaptă socială, ține deopotrivă de toate clasele; de clasele de jos, prin viața sa săracă și adeseori prin umilința nașterii; de clasele înalte, prin educația, știința și înălțimea sentimentelor, ce inspiră și recomandă o religie a iubirii de oameni, un om, în fine, care știe toate, care are dreptul de a spune toate și al cărui cuvânt cade de sus asupra inteligențelor și asupra inimilor cu autoritatea unei misiuni dumnezeiești. Acest om este preotul”¹⁷.

Ca în orice activitate, și în activitatea pastorală sunt trepte multe de urcat până la desăvârșire. Unii dintre slujitorii Sfântului Altar, prin înțelegerea și asumarea vocației misionare pe care o au din clipa în care li se încredințează o parohie, ajung să fie exemple de slujire atât pentru ceilalți slujitori, pentru viitorii preoți, cât și pentru comunitatea lor. Ei devin ca niște magneți duhovnicești, ca niște candelă ce luminează viața celor din jur.

Pe de altă parte, împlinirea vocației preoțești, precum și cea a familiei preotului (în special soția preotului), este de foarte multe ori dificilă, pentru că apar piedici, poticniri. „Preotul înzestrat cu înțelepciune, cu tact și prudență, nu exagerează obstacolele și greutățile ivite în cale, nu le supra-evaluează și nici nu se sperie de ele; el le prevede, le recunoaște și nu le sfidează, ci le cântărește just; e conștient, dar nu înfricoșat și nici nu disperă în lupta cu greutățile drumului și cu toate sacrificiile care i se cer până la capăt. El știe să păstreze întotdeauna echilibrul just dintre ceea ce i se cere ca preot, pe de o parte și realitățile existente în care îi este dat să lucreze, de altă parte”.

Preoții Ioan Iordăchescu și Constantin Malanca au reușit prin diferite abordări ale slujiri să rămână în inimile credincioșilor lor, astfel încât chipurile celor care amintesc de ei, de la preoți, profesori, rude, credincioși să se lumineze și să arate recunoștință, respect și apreciere. Părintele Ioan

¹⁷ Alphonse de LAMARTINE, *Les devoirs sociale du clergé* apud Pr. prof. Petre VINTILESCU, *Preotul în fața chemării sale de păstor al sufletelor*, București, 1935, pp. 65-66.

Iordăchescu a făcut aceasta prin discreția slujirii aproapelui, prin atenta slujire a Sfintelor Taine și a ierurgiilor, prin bogata activitate edilitară și oratoria desăvârșită de care dădea dovadă. Părintele Constantin Malanca și-a apropiat credincioșii prin apropierea de toți credincioșii, fără părtinire, prin bogata activitate edilitară în toate comunitățile unde a slujit și prin filantropia făcută permanent.

Ambii sunt exemple de slujire a lui Dumnezeu și a aproapelui, într-o perioadă foarte grea când regimul comunist-ateist căuta să minimizeze sau chiar să fie nimicită activitatea Bisericii Ortodoxe. De asemenea, prozelitismul neoprotestant, precum și activitatea stilștilor puteau destabiliza comunitățile ortodoxe, iar ei au reușit să păstreze comunitățile unite.